

Valtioneuvoston päätös

valtakunnallisista strategisista tavoitteista pelastustoimen järjestämiselle vuosille 2023-2026

Valtioneuvosto vahvistaa pelastustoimen valtakunnalliset strategiset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle seuraavasti:

Valtakunnalliset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle

Valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi valtakunnalliset strategiset tavoitteet kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita sekä onnettomuusuhkia ja muita uhkia vastaavan laadukkaan ja kustannusvaikuttavan pelastustoimen järjestämiselle siten, että käytettävissä olevilla voimavaroilla pystytään huolehtimaan pelastuslain mukaisten palvelujen järjestämisestä.

Valtakunnallisissa strategisissa tavoitteissa määritellään:

- 1) tavoitteet pelastustoimen palvelujen yhdenvertaisen toteutumisen ja palvelujen vaikuttavuuden turvaamiseksi sekä yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi;
- 2) tavoitteet turvallisuuden edistämiseksi ja hyvinvointialueiden ja kuntien ja muiden toimijoiden väliselle tätä koskevalle yhteistyölle pelastustoimessa;
- 3) pelastustoimen kehittämisen valtakunnalliset strategiset tavoitteet;
- 4) pelastustoimen tiedonhallinnan kehittämisen valtakunnalliset strategiset tavoitteet;
- 5) tavoitteet hyvinvointialueiden väliselle yhteistyölle pelastustoimessa;
- 6) tavoitteet hyvinvointialueiden pelastustoimen tuottavuuden ja kustannusvaikuttavuuden lisäämiselle;
- 7) yleiset linjaukset pelastustoimen laajakantoisista investoinneista;
- 8) tavoitteet pelastustoimen alueellisen ja valtakunnallisen valmiuden ja varautumisen toteuttamiseksi.
- 9) muut tavoitteet pelastustoimen kehittämiseksi

1. Tavoite: Hyvinvointialueen pelastustoimi on organisoitu itsehallinnon tarpeet huomioiden siten, että pelastustoimen palvelutaso on turvattu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti alueellisesti sekä valtakunnallisesti

Pelastustoimen järjestelmä varmistaa uhkia vastaavat, yhdenvertaiset ja kustannusvaikuttavat pelastustoimen palvelut. Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan, että riskeiltään samankaltaisilla alueilla ja väestöryhmillä on saman tasoiset ja valtakunnallisesti yhdenmukaiset palvelut. Hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutaso vastaa kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita sekä onnettomuus- tai muita uhkia. Pelastustoimella on jatkuvaan analyysiin perustuva kokonaiskuva yhteiskunnan riskeistä ja muista pelastustoimen palvelutarpeen muodostumiseen vaikuttavista tekijöistä. Kokonaiskuvan muodostumista tuetaan tutkimuksen ja tiedonhallinnan kehittämisen toimenpitein. Palvelutasoa määriteltäessä on otettu huomioon myös toiminta valmiuslain mukaisissa poikkeusoloissa.

2. Tavoite: Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti

Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn tavoitteena on onnettomuuksien vähentäminen ja onnettomuuksien seurannaisvaikutusten pienentäminen. Asumisen paloturvallisuuden edistämisen tavoitteena on palokuolemien, henkilövahinkojen ja aineellisten vahinkojen vähentäminen. Omatoimisen varautumisen osaamista vahvistetaan kaikissa väestöryhmissä onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja onnettomuuksien seurannaisvaikutusten vähentämiseksi.

3. Tavoite: Pelastustoimella on välitön kyky toimia suunnitellusti kaikissa turvallisuustilanteissa, ja se säilyy turvallisuuden lähipalveluna.

Pelastustoimella on kyky toimia kaikissa olosuhteissa paikallisena, alueellisena ja valtakunnallisena yhteentoimivana kokonaisuutena. Hyvinvointialue vastaa kaikissa tilanteissa toimintakyvyn ja hyvinvoinnin kannalta kiireellisistä ja välttämättömistä pelastustoiminnan palveluista asuinpaikasta ja vuorokauden ajasta riippumatta. Pelastustoimen ja ensihoidon yhteistyön tuoma synnergiaetu turvataan. Hyvinvointialueiden yhteistyöllä varmistetaan pelastustoiminnan resurssit isoissa tai alueellisesti laajoissa onnettomuus- ja häiriötilanteissa. Sopimuspalokuntatoiminta ja kattava paloasemaverkosto pysyy elinvoimaisena ja pelastustoimi säilyy turvallisuuden lähipalveluna.

4. Tavoite: Pelastustoimen alueellinen ja valtakunnallinen valmius sekä varautuminen mahdollistavat väestön suojaamisen kaikissa olosuhteissa

Väestöä kyetään suojaamaan normaaliolojen onnettomuus- ja muissa vaaratilanteissa siten, että ihmishenkiä ei menetetä puutteellisen pelastustoiminnan ja suojausmahdollisuuksien vuoksi. Poikkeusoloissa väestön suojaamisjärjestelyihin on varauduttu realistisesti toteutettavissa olevin järjestelyin ja kustannuksin. Väestö kyetään suojaamaan onnettomuuksien ja vaaratilanteiden vaikutuksilta sekä normaaliolojen häiriötilanteissa että poikkeusoloissa.

5. Tavoite: Pelastustoimella on kyky antaa ja vastaanottaa kansainvälistä apua

Kansainvälisen avun anto ja vastaanotto perustuvat kansallisiin pelastustoiminnan ja varautumisen suunnitelmiin ja järjestelyihin. Hälytysjärjestelyt, logistiset järjestelyt ja materiaalisen varautumisen valmiuden ylläpito on järjestetty valtakunnallisesti ja tarvittavassa yhteistoiminnassa hyvinvointialueiden kanssa.

6. Tavoite: Pelastustoimen kansallinen kehittäminen perustuu tiedolla johtamiseen ja kansallisesti yhtenäiseen tiedonhallintaan

Tutkimus- ja kehittämistoiminta antaa perusteet ajantasaiselle tiedolla johtamiselle, palvelutarpeen ennakoinnille, suunnittelulle ja kehittämiselle. Muuttuvassa toimintaympäristössä pelastustoimen palveluja koskeva analysoitu tieto pelastustoimen suorituskyvyn, pelastajien osamistarpeiden, työmenetelmien ja kaluston muutoksista muodostaa perustan toiminnan kehittämiselle. Tietojohtamisen systematisoimiseksi on olemassa valtakunnallisesti keskitetty tutkimus-, kehittämis- ja analysointirakenne.

Pelastustoimen tiedonhallinta mahdollistaa tarkoituksenmukaisen tilannekuvan muodostamisen ja tiedolla johtamisen eri tasoille sekä tiedon liikkuvuuden organisaatorajojen yli. Tiedonhallintaan on olemassa valtakunnalliset säädökset, ohjeistukset, niitä tukevat linjaukset sekä organisointi.

7. Tavoite: Pelastustoimen investoinnit tukevat palvelutuotannon vaikuttavuutta

Pelastustoimen investoinnit perustuvat pelastustoimen valtakunnallisiin strategisiin tavoitteisiin sekä kansallisiin, alueellisiin ja paikallisiin tarpeisiin sekä onnettomuusuhkiin ja muihin uhkiin. Hyvinvointialueen pelastustoimen investoinnit parantavat hyvinvointialueen pelastustoimen palvelujen yhdenvertaista saatavuutta, laatua ja kustannusvaikuttavuutta.

8. Tavoite: Pelastustoimen henkilöstöresurssien riittävyys, osaaminen ja hyvinvointi on varmistettu

Palveluiden yhdenvertainen saatavuus ja laatu edellyttävät pelastustoimen ammatillisen ja sopimushenkilöstön koulutuksen kehittämistä sekä laadullisesti että määrällisesti. Pelastusalan koulutuksen järjestämisessä turvataan kansalliskieliset palvelut pelastustoimessa. Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan valtakunnallinen koulutusjärjestelmä on uusittu ja mukautettu vastaamaan kansallisia ja alueellisia tarpeita ja toimintaympäristön muutoksia. Moniammatillisuuden tuomat mahdollisuudet työvoimatarpeisiin vastaamiseksi hyödynnetään.

Pelastustoimi on veto- ja pitovoimainen ja arvostettu toimiala, jossa on huolehdittu henkilöstön osaamisesta ja sen kehittymisestä, työhyvinvoinnista ja jaksamisesta, yhdenvertaisuudesta ja sukupuolten tasa-arvosta hyvällä henkilöstöpolitiikalla.

Pelastusalan järjestö- ja vapaaehtoistoiminta on huomioitu osana pelastustoimen palvelujärjestelmää.

9. Tavoite: Pelastustoimen hallinto- ja ohjausjärjestelmä on selkeä

Lainsäädännön valmistelu ja laillisuusvalvonta, toimialan strategisten ja poliittisten linjausten sekä valtionalouden kehysesitysten valmistelu sekä pelastustoimen kansainväliset asiat käsitellään ministeriötasolla.

Pelastustoimen keskushallinnon viranomaistoiminnot, onnettomuuksien ehkäisy, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, pelastustoimen koulutus, tiedonhallinta ja tietohallinto sekä operatiiviset toiminnot on selvitykseen perustuen arvioitu ja uudelleenorganisoitu.

Hyvinvointialueiden ohjaus ja valvonta on organisoitu selkeästi, ja ohjaus tukee pelastustoimen järjestämistä ja palvelutuotantoa.

Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Helsingissä xx päivänä xxxkuuta 2022

Sisäministeri Krista Mikkonen

Esittelijä N N